

II

(Akty, ktorých uverejnenie nie je povinné)

KOMISIA

ROZHODNUTIE KOMISIE

zo 16. marca 2005

o štátnej pomoci ktorú má Taliansko – región Lazio – v úmysle poskytnúť na zníženie emisií plynov spôsobujúcich skleníkový efekt

[oznámené pod číslom K(2005) 587]

(Iba taliansky text je autentický)

(Text s významom pre EHP)

(2006/598/ES)

KOMISIA EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV,

(2) Taliansko odpovedalo 23. júla 2003.

so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva, a najmä na článok 88 ods. 2 prvú zarážku,

(3) Spoločnosť ACEA SpA (ďalej len „ACEA“), ktorá je príjemcom pomoci, odpovedala 8. septembra 2003. Dňa 15. septembra 2003 bola uvedená odpoveď spolu s mnohými ďalšími požiadavkami poslaná Taliansku, aby prednieslo svoje pripomienky. Požiadavky zahŕňali:

so zreteľom na Dohodu o Európskom hospodárskom priestore, a najmä na jej článok 62 ods. 1 písm. a),

— poskytnutie kópie ustanovujúcej akcionárskej zmluvy medzi spoločnosťami ACEA a Electrabel o založení AEP,

po výzve zainteresovaných strán, aby predniesli svoje pripomienky v zmysle hore uvedených článkov⁽¹⁾,

— poskytnutie podmienok prevedenia činnosti spoločnosti ACEA na AEP, najmä otázky, či sa bral ohľad na predmetné opatrenie,

keďže:

I. KONANIE

(1) Rozhodnutím z 13. mája 2003, notifikovaným Taliansku listom s rovnakým dátumom Komisia rozhodla začať konanie vo veci formálneho zisťovania v zmysle článku 88 ods. 2 zmluvy ohľadom predmetnej pomoci, pričom adresovala Taliansku a všetkým zainteresovaným stranám výzvu, aby predniesli svoje pripomienky⁽²⁾.

— oznámenie činností spoločnosti ACEA, ktoré by boli zaťažené vrátením pomoci.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 188, 8.8.2003, s. 8.

⁽²⁾ Pozri poznámku pod čiarou 1.

(4) Taliansko odpovedalo najprv 18. marca 2004 a potom 29. apríla 2004.

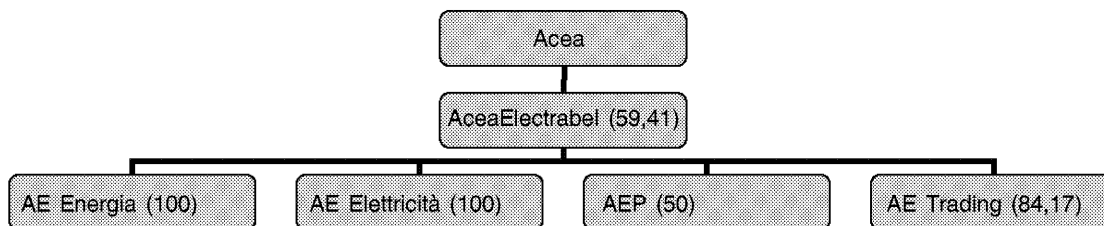
II. OPIS POMOCI

- (5) Pomoc sa spočiatku týkala dvoch projektov na úsporu energie, financovaných regiónom Lazio, a to siete diaľkového vykurovania a jednej veternej elektrárne. Oba projekty boli vyhlásené za zlučiteľné, ale napriek tomu sa v prípade prvého projektu rozhodlo začať konanie v zmysle článku 6 nariadenia Rady (ES) č. 659/1999 z 22. marca 1999 na základe prípadu „Deggendorf“⁽³⁾. Projekt sa týka siete diaľkového vykurovania v mestskej štvrti Torrino Mezzocamino blízko Ríma. Sieť bude napájaná energiou vyrobenou zariadením na produkciu elektriny a tepla, na ktorom sa čiastočne vykonalo rozšírenie kapacity a prestavba, a ktoré bude zabezpečovať vykurovanie v novej štvrti. Dve ďalšie štvrte blízko Ríma – Torrino Sud a Mostacciano – sú už prostredníctvom siete diaľkového vykurovania napojené na elektrárne, ktorá vyrába elektrinu aj teplo. Nový projekt predstavuje rozšírenie siete, ktorej potrubia budú mať dĺžku 14 km.
- (6) Investičné náklady na uvedený projekt dosahujú sumu 9 500 000 EUR. Náklady sú obmedzené na investície týkajúce sa systému diaľkového rozvodu, nezahŕňajú náklady na zvýšenie kapacity turbíny. Výška sumy pomoci je 3 800 000 EUR.

- (7) Právny základ opatrenia predstavuje rozhodnutie Regionálnej rady (Giunta Regionale) Lazia č. 4556 zo 6. augusta 1999, podľa ktorého boli projekty vybrané na financovanie prostredníctvom „uhlíkovej dane (carbon tax)“. Opatrenie sa totiž financuje práve z príjmov z uhlíkovej dane zavedenej článkom 8 zákona o štátnom rozpočte schváleným dňa 23. decembra 1998 (zákon č. 448/98). Výnosom ministra životného prostredia č. 337 z 20. júla 2000 boli schválené kritériá a spôsoby, ktoré región pri využívaní zdrojov získaných prostredníctvom uvedenej dane musí dodržiavať.

III. PRÍJEMCOVIA POMOCI

- (8) Podnikom prijímajúcim pomoc bola ACEA, bývalý mestský podnik mesta Rím. Po sérii reorganizácií, ktoré postihli mnohé ďalšie podniky, medzi nimi aj Electrabel, je dnes príjemcom iný podnik, a to AceaElectrabel Produzione (AEP). 50 % akcií AEP ovláda Electrabel Italia a 50 % spoločnosť AceaElectrabel. Prvú zo 100 % ovláda spoločnosť Electrabel (Belgicko). Druhú zo 40,59 % ovláda firma Electrabel Italia a 59,41 % akcií ovláda ACEA.

Poznámka: graf skupiny ACEA; čísla v zátvorkách označujú mieru akcionárskeho vplyvu zo strany ovládajúcej spoločnosti; zvyšok ostáva pod kontrolou Electrabel Italia, talianskej filiálky belgickej skupiny Electrabel.

IV. DÔVODY ZAČATIA KONANIA V ZMYSLE ČLÁNKU 88 ODS. 2

- (9) Komisia sa domnieva⁽⁴⁾, že vyšetrovaný projekt bol v súlade s ustanoveniami smerníc o ochrane životného prostredia. Komisia napriek tomu vyslovila pochybnosti a rozhodla začať konanie vo veci formálneho zisťovania, pretože sa domnievala, že by sa mali uplatňovať princípy a kritériá, ktoré Súdny dvor vyslovil v uzneseniach k prípadu „Deggendorf“.

- (10) Vyšlo najavo, že užívateľ – spoločnosť ACEA – bol jedným z takzvaných mestských podnikov (podniky verejných služieb spravované orgánmi miestnej verejnej správy) v energetickom sektore, ktoré využívali programy pomoci vyšetované v rozhodnutí Komisie 2003/193/ES z 5. júna 2002⁽⁵⁾ o štátnej pomoci vo forme daňových úľav a zvýhodnených pôžičiek poskytovaných Talianskom v prospech podnikov verejných služieb s väčšinovým verejným vlastníctvom. Napriek tomu, že toto rozhodnutie sa týka výhradne programov pomoci a nezaobera sa situáciou jednotlivých prijímateľov, aspoň jeden z uvedených programov bol určený všetkým podnikom, ktoré vyhovovali určeným podmienkam a ACEA v tom čase uvedeným podmienkam vyhovovala.

⁽³⁾ Rozsudok Súdneho dvora z 15. mája 1997, vec C-355/95 P (Textilwerke Deggendorf GmbH/Komisia Európskych spoločenstiev a Nemecká spolková republika), Zb. 1997, s. I-2549.

⁽⁴⁾ Bod 3.4 rozhodnutia o začatí konania K(2003) 1468, konečné znenie z 13.5.2003 ohľadom pomoci N 90/2002.

⁽⁵⁾ Ú. v. EÚ L 77, 24.3.2003, s. 21.

- (11) Komisia v rozhodnutí 2003/193/ES prehlásila, že takého nenotifikované programy pomoci sú nezlučiteľné a nelegálne a v článku 3 uložila Talianskej republike získať späť sumy, ktoré boli v rámci hore uvedených programov pomoci prípadne vyplatené. ACEA sa proti uvedenému rozhodnutiu odvolala na súde prvého stupňa⁽⁶⁾, pričom na tomto mieste uviedla, že predmetnú pomoc využívala. Finančné správy ACEA uvádzajú jasné odkazy na riziko potreby vrátenia štátnej pomoci, ako napríklad polročná správa zo septembra 2004⁽⁷⁾.
- (12) Až po dvoch výzvach, ktoré Komisia talianskym orgánom poslala, aby im pripomenula ich povinnosť získať uvedené sumy späť, talianske orgány Komisiu informovali, že po viac ako dvoch rokoch od prijatia rozhodnutia 2003/193/ES sa ešte stále usilujú splniť povinnosť spätného získania poskytnutej štátnej pomoci, ktorú im Komisia uložila prostredníctvom prijatia a aktualizácie príslušných administratívnych opatrení. Medzi iným nevyjasnili, či sa už podarilo získať späť sumy, ktoré využívala spoločnosť ACEA. Na základe hore uvedených informácií by sa malo dospieť k záveru, že ACEA dostala a zatiaľ nevrátila pomoc v rámci nezlučiteľných programov, ktoré boli posudzované ako predmet rozhodnutia 2003/193/ES.
- (13) Komisia preto usúdila, že nemôže stanoviť výšku sumy pomoci, ktorú ACEA už dostala a ktorú musí vrátiť.
- (14) Komisia na druhej strane usúdila, že nemôže hodnotiť kumulatívny účinok „starej“ a „novej“ pomoci a jeho pravdepodobný narušajúci vplyv na spoločný trh.
- vplyv na obchod; okrem toho, keďže sa predpokladá, že vykurovanie nie je obchodovateľné a že nemôže byť posudzované ako náhrada za iné zdroje energie, by tým hospodárska súťaž nebola narušená.
- (18) Taliansko popiera aj uplatňovanie uznesenia v prípade Deggen Dorf, zdôvodnenia sú uvedené v bodoch 19 až 23.
- (19) Taliansko zastáva názor, že uznesenie v prípade Deggen Dorf sa pre predmetnú pomoc nemôže uplatniť, pretože obe pomoci majú odlišný pôvod. Vyšetrovaná pomoc je regionálna (poskytujúci orgánom pomoci je región Lazio), kým pomoc poskytnutá mestským podnikom bola pomocou na národnej úrovni.
- (20) Taliansko tvrdí, že príjemcovia nie sú úplne totožní. Uznesenie v prípade Deggen Dorf by sa malo uplatňovať iba v jednotlivých prípadoch a nie v programoch pomoci.
- (21) Taliansko sa domnieva, že uznesenie v prípade Deggen Dorf by sa malo uplatňovať jedine v prípade konečných rozhodnutí, kým rozhodnutie Komisie nie je konečné, pretože nie je ukončený proces odvolania sa proti samotnému rozhodnutiu. Taliansko prehlasuje, že Komisia nemôže vyvíjať takýto tlak na politiku členských štátov, kým sa nevyčerpajú všetky zmluvou ustanovené ochranné prostriedky.

V. PRIPOMIENKY TALIANSKA A TRETÍCH ZAJINTERESOVANÝCH STRÁN

1.1. Prípomienky Talianska

- (15) Argumentácia talianskych orgánov je uvedená v bodoch 16 až 27.
- (16) Taliansko vznieslo otázku totožnosti príjemcov, ktorá sa od času rozhodnutia Komisie začať konanie zmenila. Taliansko dokonca poznamenáva, že príjemca pomoci sa zmenil ešte pred týmto dátumom. Taliansko pri tom všetkom pripúšťa, že Komisia nebola informovaná o uvedenej okolnosti pred prijatím rozhodnutia začať konanie. Zmena príjemcu by mala za následok, že by nebolo možné uplatniť uznesenie v prípade Deggen Dorf a že toto konanie by bolo bezpredmetné.
- (17) Taliansko popiera, že uvedené opatrenie predstavuje pomoc, pretože ide o miestny projekt, ktorý nemá
- (22) Taliansko sa domnieva, že Komisia používa uznesenie v prípade Deggen Dorf v príliš širokom rozsahu a poznamenáva, že možným následkom by mohlo byť ukončenie notifikovania zo strany členských štátov.
- (23) Nakoniec zdôrazňuje ďalšie dva aspekty vyšetrovaného projektu, ktoré by mali vylúčiť priklonenie sa k uplatňovaniu uznesenia v prípade Deggen Dorf: a) ciele energetickej úspornosti projektu sú v súlade s politikou Komisie a Spoločenstiev; b) ACEA by bola v porovnaní s inými mestskými podnikmi poškodená a Komisia by vytvárala tlak na jednotlivý subjekt nelegálnymi prostriedkami.
- (24) V odpovedi na otázky Komisie Taliansko prednieslo pripomienky, ktoré sú uvedené v bodoch 25 až 27.
- (25) Ustanovujúca akcionárska zmluva ukazuje, že AEP je podriadená dvojitej kontrole, a to zo strany spoločností ACEA a Electrabel.

⁽⁶⁾ Vec T-297/02 (Ú. v. ES C 289, 23.11.2002, s. 37).

⁽⁷⁾ K dispozícii na internetovej stránke ACEA: www.aceaspa.it.

- (26) V dohode o spoločnom podniku (joint venture) sa nebral ohľad na prešetrovaný projekt, ani na rozhodnutie o spätnom získaní poskytnutých prostriedkov.
- (27) ACEA vykonáva rôzne činnosti a nie je možné určiť, na ktoré bude mať spätné získanie prostriedkov pomoci vplyv.

1.2. Pripomienky tretích strán

- (28) Spoločnosť ACEA ako príjemca pomoci uviedla mnohé pripomienky, ktoré sú vo veľkej väčšine totožné s pripomienkami, ktoré uviedlo Taliansko. Okrem toho v každom prípade uvádza tri pripomienky, ktoré sa špecifickejšie týkajú uplatňovania uznesenia v prípade Degendorf.
- (29) Prvým doplnkovým argumentom spoločnosti ACEA je, že vo vyšetrovanej skutkovej povahe na rozdiel od prípadu Degendorf neexistujú závažné a naliehavé prvky, ktoré by viedli k spätnému získaniu poskytnutých prostriedkov a čas, ktorý uplynul od prijatia rozhodnutia o nelegálnosti pomoci nie je dlhý.
- (30) Druhý argument spoločnosti ACEA zdôrazňuje skutočnosť, že ešte raz na rozdiel od prípadu Degendorf nemožno spoločnosti ACEA pripísať žiadnu zodpovednosť alebo správanie, ktoré by boli v rozpore so spätným získaním poskytnutých prostriedkov; naopak, ACEA o sebe prehlasuje, že je pripravená vrátiť pomoc a ujasňuje, že meškanie nezávisí od nej.
- (31) V treťom doplnkovom argumente sa ACEA sťažuje, že Komisia neuplatňuje uznesenie v prípade Degendorf dôsledne. ACEA sa odvoláva na rozhodnutie Komisie 1998/466/ES⁽⁸⁾ týkajúce sa Sociétés française de production (ďalej len „SFP“), v ktorom sa cituje jedno predchádzajúce negatívne rozhodnutie týkajúce sa toho istého prijímateľa bez toho, že by bolo uplatnené uznesenie v prípade Degendorf.

VI. HODNOTENIE

- (32) V hodnotení skutkovej podstaty sa prešetrí predovšetkým to, či prerokované opatrenie je pomocou a či ho možno považovať za zlučiteľné v zmysle zmluvy.
- (33) Ďalej sa bude musieť určiť totožnosť prijímateľa a prehodnotiť uplatniteľnosť uznesenia v prípade Degendorf.

1.1. Existencia pomoci

- (34) Mnohé pripomienky zo strany Talianska a spoločnosti ACEA sa týkajú skutočnosti, že Komisia kvalifikuje projekt ako pomoc.
- (35) Projekt je financovaný prostredníctvom zdrojov pochádzajúcich z rozpočtu regionálnej samosprávy, presnejšie zdrojov získaných z uhlíkovej dane „carbon tax“, ustanovenej zákonom o štátnom rozpočte na rok 1999. Prvá podmienka pre opodstatnenie označenia projektu ako pomoci je splnená.
- (36) Opatrenie je výberové, pretože je v prospech jediného podniku, na začiatku spoločnosti ACEA a teraz AEP. Druhá podmienka pre opodstatnenie označenia projektu ako pomoci je splnená.
- (37) Pokiaľ ide o vplyv na obchod, v rozhodnutí o začatí konania sa v bode 3.1 uvádza: „Teplo nie je predmetom obchodovania, ale môže nahradiť iné primárne alebo sekundárne energetické produkty, ktoré sú sami osebe predmetom obchodovania“.
- (38) Potvrdzujú to ďalšie rozhodnutia Komisie, napríklad v prípade Talianska, regiónu Piemonte, Pomoc na znižovanie znečisťujúcich emisií [N614/02⁽⁹⁾], v ktorom sa tvrdí, že projekt diaľkového vykurovania „rodinám umožní nahradiť teplom iné primárne alebo sekundárne zdroje energie ako nafta alebo elektrina, ktoré sú predmetom obchodovania medzi členskými štátmi“.
- (39) Cieľom diaľkového vykurovania je nahradiť individuálne vykurovanie v bytových jednotkách v celej štvrti. Inými slovami, vykurovanie poskytované prostredníctvom výroby tepla diaľkového vykurovania nahrádza teplo z malých kotlov napájaných inými zdrojmi energie, ako sú nafta, plyn alebo elektrina. Nafta, plyn a elektrina sú predmetom obchodovania medzi členskými štátmi. Existuje tu efekt nahrádzania, pri ktorom má vyšetrovaný projekt vplyv na obchod. V každom prípade sú tak ACEA, ako aj Electrabel podnikmi s aktivitami v mnohých sektoroch, najmä v energetickom sektore a v sektore výroby elektriny, v ktorých existuje obchodná výmena v rámci Spoločenstva. Tretia podmienka pre označenie projektu ako pomoci je splnená.

⁽⁸⁾ Rozhodnutie z 21. januára 1998 (Ú. v. ES L 205, 22.7.1998, s. 68).

⁽⁹⁾ Ú. v. EÚ C 6, 10.1.2004, s. 21.

- (40) Opatrenie nakoniec naruša hospodársku súťaž, pretože uprednostňuje jeden podnik, ktorého postavenie sa na globálnom energetickom trhu môže javiť ako posilnené, čo vedie k zmene podmienok na trhu. Vplyv na obchod a narušenie hospodárskej súťaže spôsobené týmto opatrením sa takto ukazujú byť potvrdené a zlučiteľné so závermi Komisie v iných prípadoch ⁽¹⁰⁾.
- (41) Všetky štyri podmienky pre opodstatnenosť označenia projektu ako pomoci sú takto splnené. Komisia na záver uvádza, že vyšetrowaný projekt treba považovať za pomoc.
- (46) Porovnateľná investícia je rovná nule vzhľadom na to, že alternatíva pozostáva z individuálneho vykurovania bytov. Okrem toho neexistujú úspory nákladov vyplývajúce z rozšírenia siete. Preto Komisia považuje celkové náklady investície za oprávnené. Udelená pomoc zodpovedá maximálnej hrubej intenzite 40 %.
- (47) Pokiaľ ide o oprávnené investičné náklady a intenzitu pomoci sa projekt diaľkového vykurovania ukazuje byť sám osebe v súlade s bodmi 30 a 37 smernice.

1.2. Zlučiteľnosť pomoci

- (42) Pokiaľ ide o zlučiteľnosť vyšetrowanej pomoci s programami pomoci v zmysle článku 87 ods. 3 písm. c) Komisia uznáva, že projekt smeruje k dosiahnutiu cieľov na ochranu životného prostredia. V druhom rade Komisia hodnotí, či vyšetrowané opatrenie môže byť zahrnuté medzi opatrenia vyplývajúce zo smernice o ochrane životného prostredia. Komisia sa pozastavila najmä pri bodoch 30 a 37.
- (43) Bod 30 tej istej smernice stanovuje, že „investície v sektore úspor energie v zmysle bodu 6 sú rovnocenné s investíciami na ochranu životného prostredia. Tie v skutočnosti zastávajú základnú úlohu pre dosiahnutie cieľov Spoločenstiev v oblasti životného prostredia ekonomickým spôsobom. Tieto investície preto môžu využívať pomoc na investície, ktorej základná intenzita je 40 % oprávnených nákladov“.
- (44) V rámci vyšetrowaného projektu je prípustná pre pomoc iba investícia do diaľkového vykurovania, ktoré pozostáva z distribučnej siete vykurovania a príslušenstva. Orgány regiónu Lazio poskytli Komisii technickú a ekonomickú dokumentáciu, ktorá potvrdzuje, že projektovaná sieť diaľkového vykurovania by v súčasnej situácii skutočne umožnila značný pokrok pokiaľ ide o úspory energie – prípadne v porovnaní s časom pred uskutočnením investície – *ceteris paribus*. Preto možno uplatniť bod 30 smernice.
- (45) V bode 37 smernice sa stanovuje, že „oprávnené náklady sú prísne obmedzené na doplnkové investičné náklady (nadmáklady) nevyhnutné na dosiahnutie cieľov ochrany životného prostredia“.
- (48) Na základe uvedenej analýzy by Komisia mohla o projekte, vyšetrowanom oddelene prehlásiť, že je zlučiteľný s ustanoveniami v oblasti štátnej pomoci. Pri prijatí uvedeného rozhodnutia vykonala Komisia za týmto účelom zváženie medzi aspektmi ochrany životného prostredia a politikou hospodárskej súťaže. Ako je vymedzené v bode 4 smernice o ochrane životného prostredia „nevyhnutnosť brať dlhodobý ohľad na potreby životného prostredia neznamená, že by mala byť každá pomoc schválená“.
- (49) Prijatý uhol pohľadu Talianska, podľa ktorého by Komisia mala schváliť projekt, keďže smeruje k dosiahnutiu cieľov ochrany životného prostredia by znamenalo zanedbať skutočnosť, že to, čo je pre smernice v oblasti hospodárskej súťaže dôležitejšie je spôsob, akým sa ciele dosahujú. Podľa jurisprudencie Komisia členským štátom pri stanovení noriem pre vyšetrowanie notifikácií v oblasti štátnej pomoci určuje, ako dosahovať ciele ochrany životného prostredia s čo najmenším vplyvom na hospodársku súťaž. V každom prípade cieľ ochrany životného prostredia neospravedlňuje nedodržanie všeobecných pravidiel a princípov v oblasti opatrení štátnej pomoci, nech by bol ich cieľ akýkoľvek.

1.3. Totožnosť príjemcu

- (50) V skúmaní skutkovej podstaty je potrebné určiť totožnosť prijímateľa pomoci.
- (51) Veľký počet pripomienok talianskej strany ⁽¹¹⁾ sa týka zmeny prijímateľa, podmienok upravujúcich prevod časti podniku, ktorý má projekt realizovať a ustanovujúcej akcionárskej zmluvy medzi spoločnosťami ACEA a Electrabel.
- (52) Komisia nebola informovaná o skutočnosti, že príjemcom pomoci sa stal AEP a to ešte pred rozhodnutím o začatí konania. Talianske orgány oznámili uvedenú okolnosť až v rámci tohto konania.

⁽¹⁰⁾ V pomoci N 707/2002 Holandsko – MEP – Prenos obnoviteľnej energie, schválenej Komisiou 19. marca 2003 sa uvádza, že zámerom programu pomoci je uprednostňovať iba výrobcov obnoviteľnej elektrickej energie a výrobcov elektrickej energie produkovanej prostredníctvom spoločnej výroby elektriny a tepla, ktorí touto elektrickou energiou napájajú sieť. Finančná podpora poskytovaná týmto skupinám výrobcov elektrickej energie by posilnila ich postavenie na globálnom energetickom trhu, s možnými zmenami podmienok trhu. Toto posilnenie postavenia príslušných podnikateľov vzhľadom na iných konkurenčných podnikateľov vnútri Spoločenstva sa musí považovať za akt narušujúci obchod medzi členskými štátmi Spoločenstva.

⁽¹¹⁾ Pozrite bod 16 a body 25 až 27.

- (53) Ako sa pripomína v predchádzajúcej časti obsahujúcej popis príjemcu, AEP je odlišným subjektom ako ACEA. Ide o samostatný podnik, ktorý ovládajú ACEA a Electrabel. Napriek tomu musí Komisia pri hodnotení otázok štátnej pomoci posudzovať viac ako výhradne formálne prvky rozlíšenia spoločností. Ako nedávno zdôraznil súd na základe mnohých uznesení Súdneho dvora a samotného súdu⁽¹²⁾.
- (54) „Treba poznamenať, že na základe konsolidovanej jurisprudencie kedykoľvek samostatné právnické jednotky alebo právnické osoby tvoria jeden hospodársky subjekt, musia byť pri uplatňovaní smerníc Spoločenstva v oblasti hospodárskej súťaže považované za jediný podnik (k tomuto bodu pozri vec 170/83 Hydrotherm [1984] ECR 2999, odsek 11 a podobne aj vec T-234/95 DSG/Komisia [2000] ECR II-2603, odsek 124). Pokiaľ ide o štátnu pomoc, otázka, či ide o hospodársky subjekt sa v prvom rade objaví vo vzťahu k otázke, či existuje príjemca pomoci (k tomuto bodu pozri vec 323/82 Intermills/Komisia [1984] ECR 3809, odseky 11 a 12). K tomu je prijatý názor, že Komisia si vyhradzuje určiť, či spoločnosti, tvoriace skupinu, majú byť pre účely uplatňovania pravidiel v oblasti štátnej pomoci považované za hospodársky subjekt alebo za právne a finančne nezávislé subjekty (k tomuto bodu pozri súvisiace veci T-371/94 a T-394/94 British Airways a ďalší/Komisia [1998] ECR II-2405, odseky 313 a 314, a podobne aj DSG/Komisia, odsek 124).“
- (55) Komisia musí určiť, či ACEA a spoločnosť, ktorá je súčasťou skupiny ACEA majú byť považované za jeden hospodársky subjekt. Analýza situácie AEP túto okolnosť potvrdzuje.
- (56) ACEA pripúšťa, že spoločne s Electrabelom ovládajú AEP. ACEA to vyslovene potvrdzuje v jednej z odpovedí⁽¹³⁾. To potvrdzuje aj finančná správa spoločnosti ACEA, v ktorej je AEP vymenovaný medzi spoločnosťami spadajúcimi pod konsolidáciu s ACEA. Skutočnosť, že ACEA ovláda AEP spoločne s Electrabelom a nie sama, nie je významná.
- (57) AEP sa uvádza v účtovnej správe ACEA - na strane 35 správy v prvom polroku 2004 sa uvádza, že „na základe oprávnenia, ktoré umožňuje článok 37 výnosu o zákone 127/91 sú do oblasti konsolidovaných spoločností zahrnuté aj nasledujúce spoločnosti, ovládané hlavnou spoločnosťou skupiny spoločne s ostatnými spoločníkmi a na základe dohôd, ktoré sú s nimi uzavreté“. V zozname sa uvádza aj AEP.
- (58) V ustanovujúcej akcionárskej zmluve medzi ACEA a Electrabel o prevode časti podniku z ACEA na AEP vôbec nie je zmienka o projekte. V každom prípade je však jasné, že AEP projekt zdedilo, stalo sa dobrovoľným prijímateľom pomoci následkom reštrukturalizácie vnútri skupiny ACEA a vykonáva niektoré z činností, ktoré predtým vykonávala ACEA. Okrem toho článok 4 dohody o pridelení časti podniku AEP (v uvedenej dobe mala názov Gen.Co) naznačuje, že z dohody sú vylúčené prípadné spory, ktoré by sa mohli týkať samej časti podniku a že prijímajúci podnik nezodpovedá za žiadny spor, ktorý by vznikol po 1. decembri 2002 (dátum dohody), ale ktorého podstatné fakty vznikli predtým.
- (59) Dohoda medzi dvoma stranami nemôže viesť k oslobodeniu od povinnosti vrátiť nelegálnu a nezlučiteľnú pomoc. Ak by takáto dohoda bola prípustná, viedla by k systematickému vyhýbaniu sa povinnosti uhrádzať nelegálne a nezlučiteľné platby pomoci zo strany podnikov. Okrem toho si treba všimnúť, že vo chvíli nadobudnutia účinnosti dohody rozhodnutie už bolo prijaté a ACEA už proti nemu podala odvolanie. Povinnosti nariadené spoločnosti ACEA boli preto dobre známe, takže nemožno vylúčiť úmysel vyhnúť sa povinnosti vrátiť pomoc.
- (60) ACEA a AEP je preto nutné považovať za jediný hospodársky subjekt a napriek vnútornej reorganizácii musí byť celá skupina, v ktorej je zahrnutá aj ACEA, považovaná za prijímateľa pomoci. Odlišný prístup by umožnil vyhnutie sa pravidlám v oblasti štátnej pomoci.

1.4. Uznesenie v prípade Deggendorf

- (61) Po viac ako dvoch rokoch od rozhodnutia 2003/193/ES Taliansko ešte ani zďaleka nezískalo späť pomoc prehlásenú za nelegálnu a nezlučiteľnú a ešte vždy neurčilo výšku sumy, ktorú majú mestské podniky vrátiť. Od roku 2003, keď sa začalo konanie, sa teda situácia nezmenila. Treba doplniť, že Komisia sa rozhodla podať odvolanie na Súdny dvor, pretože Taliansko nesplnilo ustanovenia rozhodnutia 2003/193/ES⁽¹⁴⁾. Najnovší vývoj sa týka implementácie istého opatrenia do práva Spoločenstva v roku 2004, ktoré ešte nebolo schválené Parlamentom. Opatrenie obsahuje hlavné princípy opätovného získania poskytnutých prostriedkov, a to požiadavku na miestne orgány označiť možných príjemcov alebo požiadavku príjemcom, aby oni sami urobili prehlásenie o výške prijatej pomoci.

⁽¹²⁾ Uznesenie súdu prvého stupňa zo 14. októbra 2004, vec T-137/02 (Pollmeier Malchow GmbH & Co./Komisia).

⁽¹³⁾ Talianska poznámka z 29.4.2004.

⁽¹⁴⁾ Rozhodnutie K(2005) 41 z 20.1.2005, (odvolanie ešte nepodané), pozri tlačové komuniké IP/05/76 z 20.1.2005.

- (62) Komisia sa preto domnieva, že pretrvávajú rovnaká situácia, aká bola v čase začatia konania. Komisia potvrdzuje, že ešte nemožno určiť presnú sumu pomoci, ktorú ACEA využila pred vyšetrovaným poskytnutím pomoci. Ani talianska vláda, ani ACEA neposkytli informácie, ktoré by preukázali, že v prípade ACEA by sa mali výhody vyplývajúce z programu pomoci, ktorý sa považuje za nezlučiteľný považovať za také, ktoré nie sú súčasťou pomoci alebo sú súčasťou existujúcej pomoci alebo zlučiteľnej pomoci vzhľadom na špecifické charakteristiky prijímateľa. Naopak, v dôsledku výšky sumy a z dôvodu charakteru činnosti, ktorú ACEA vykonávala na rôznych trhoch v čase poskytnutia pomoci, kde sa zahŕňa aj produkcia a distribúcia energie a elektriny, výhody poskytnuté spoločnosti ACEA musia byť považované za také, ktoré mali vplyv na obchod v rámci Spoločenstva a ktoré narúšajú hospodársku súťaž. Okrem toho výhody sú značné, pretože zodpovedajú sume z ktorej sa vypočíta daň z príjmu právnických osôb (IRPEG) za tri roky. Skupina ACEA zahŕňajúca AEP je teda ešte stále v postavení príjemcu nelegálnej a nezlučiteľnej pomoci, ktorá musí byť vrátená a ešte stále dochádza k narúšaniu hospodárskej súťaže.
- (63) Za týchto okolností, aj keď nie je určená presná suma prvej pomoci, kumulatívny účinok oboch druhov pomoci pre spoločnosť ACEA a ich narúšajúci vplyv na spoločný trh majú za následok, že pomoc je notifikovaná ako nezlučiteľná so spoločným trhom.
- 1.5. Uplatňovanie uznesenia v prípade Deggendorf na skutkovú podstatu**
- (64) Taliansko a ACEA predniesli ohľadom uplatňovania uznesenia v prípade Deggendorf na túto skutkovú podstatu mnohé argumenty.
- (65) Treba pripomenúť, že uznesenie v prípade Deggendorf vypracované Súdny dvorom⁽¹⁵⁾ predpokladá, že Komisia musí pri vyšetrovaní zlučiteľnosti pomoci brať do úvahy všetky príslušné prvky a najmä kumulatívny účinok novej pomoci a pomoci, o ktorej bolo prehlásené, že je nezlučiteľná a ktorá ešte nebola vrátená. Toto uznesenie umožňuje prerušiť proces udeľovania zlučiteľnej pomoci, kým nebola vrátená predchádzajúca – nelegálna a nezlučiteľná pomoc.
- (66) Treba predovšetkým opakovane uviesť názor ohľadom totožnosti prijímateľa pomoci uvedený v bodoch 51 a 60. Na základe predloženej argumentácie sa Komisia domnieva, že AEP je súčasťou skupiny ACEA a že v skutkovej podstate je prijímateľ v skutočnosti ten istý.
- (67) Skutočnosť, že v tomto prípade ide o regionálnu pomoc a že pomoc poskytnutá mestským podnikom bola na národnej úrovni, je nepodstatná⁽¹⁶⁾. Pre Komisiu sú všetky druhy pomoci štátne, čo potvrdzuje skutočnosť, že štátne orgány sú pre orgány Spoločenstiev jedinými priamymi partnermi. Dôkazom toho je skutočnosť, že opatrenie notifikovalo Taliansko a adresátom rozhodnutia je Taliansko v zmysle článkov 87 a 88 Zmluvy o ES. Okrem toho použité finančné zdroje sú štátne, či ich distribuuje ústredná vláda alebo regionálne orgány. Tento argument preto musí byť zamietnutý.
- (68) Uznesenie v prípade Deggendorf sa uplatňuje vo všetkých prípadoch, v ktorých príjemca pomoci nevrátil prostriedky podľa rozhodnutia Komisie bez ohľadu na skutočnosť, či ide o individuálnu pomoc alebo o program pomoci⁽¹⁷⁾. Komisia sa domnieva, že ACEA bola medzi príjemcami pomoci pre mestské podniky, pretože aspoň jedna časť tejto pomoci bola poskytnutá všetkým podnikom patriacim do uvedenej kategórie, teda aj spoločnosti ACEA.
- (69) Okrem toho ACEA v priebehu konania predniesla pripomienky v úlohe tretej strany na podporu zlučiteľnosti programov pomoci. Komisia vo svojom rozhodnutí prehlásila, že takéto nenotifikované programy sú nezlučiteľné a nelegálne a nariadila Talianskej republike opätovne získať sumy, ktoré boli v rámci hore uvedených programov⁽¹⁸⁾ prípadne vyplatené. ACEA proti tomuto rozhodnutiu podala odvolanie na súde prvého stupňa⁽¹⁹⁾, pričom na tomto mieste uviedla, že predmetnú pomoc využívala. Ako bolo vysvetlené v predchádzajúcom texte, ani talianska vláda ani ACEA neposkytli žiadny špecifický dôvod, ktorý by mohol zabrániť opätovnému získaniu v spomínanom prípade alebo ho obmedziť.
- (70) Finančná správa ACEA uvádza odvolania na rozhodnutie Komisie a na finančné riziká, ktoré by z neho mohli pre skupinu vyplývať. Dokonca sa v nej uvádza výška pravdepodobných súm pomoci, ktorú by Taliansko malo od spoločnosti ACEA spätne získať, aspoň pokiaľ ide o roky 1998 a 1999 vzhľadom na to, že v roku 1997 ACEA vykázala straty (z tohto dôvodu neexistovali výhody pokiaľ ide o poskytnutie nižších daňových odvodov). ACEA uvádza pravdepodobné sumy za rok 1998 (28 miliónov EUR) a za rok 1999 (290 miliónov EUR následkom niektorých mimoriadnych operácií vyplývajúcich z odčlenenia spoločnosti).

⁽¹⁶⁾ Pozri bod 19.

⁽¹⁷⁾ Pozri bod 20.

⁽¹⁸⁾ V zmysle článku 3 rozhodnutia Komisie musí Taliansko prijať všetky potrebné opatrenia na znovuzískanie poskytnutej nelegálnej pomoci od ich užívateľov.

⁽¹⁹⁾ Pozri poznámku pod čiarou 6.

⁽¹⁵⁾ Pozri poznámku pod čiarou 3.

- (71) Na rozdiel od tvrdenia, podľa ktorého by sa malo uznesenie v prípade Deggendorf uplatňovať iba ak je rozhodnutie Komisie konečné (napríklad ak je definitívne potvrdené uznesením Súdneho dvora) ⁽²⁰⁾, Komisia pripomína, že jej rozhodnutia sa považujú za platné a uplatňujú sa okamžite, ako nakoniec uznáva aj Taliansko ⁽²¹⁾. To je tiež v súlade s článkom 242 Zmluvy o ES, podľa ktorého odvolania nemajú za následok odročenie. Treba tiež pripomenúť, že pre skúmanú skutkovú podstatu neboli požadované dočasné opatrenia.
- (72) Taliansko sa domnieva, že uplatňovanie uznesenia v prípade Deggendorf predstavuje výnimočný spôsob konania, ku ktorému by sa malo pristúpiť iba ako ku krajnému prípadu (*extrema ratio*). Na rozdiel od tohto názoru sa Komisia domnieva, že práve účinná kontrola štátnej pomoci by viedla k neprerušnému a okamžitému využívaniu uznesenia v prípade Deggendorf s cieľom zabezpečiť účinnosť systému, ktorého cieľom je brať do úvahy všetky druhy štátnej pomoci, ktoré má prijímateľ k dispozícii, čo by znížilo narušenie hospodárskej súťaže a zabezpečilo účinné uplatňovanie rozhodnutí Komisie.
- (73) Proti tvrdeniu Talianska, podľa ktorého by uplatňovanie uznesenia v prípade Deggendorf prinieslo zníženie počtu notifikácií zo strany členských štátov ⁽²²⁾ Komisia poznamenáva, že notifikovanie nie je dobrovoľné, ale povinné v zmysle článku 88 ods. 3 zmluvy. Nenotifikovaná pomoc je (stáva sa) nelegálnou, aj keď by bola zlučiteľná.
- (74) Pokiaľ ide o tvrdenie Talianska, podľa ktorého Komisia vytvára mimoriadny tlak ⁽²³⁾ Komisia poznamenáva, že pri vyšetrovanej skutkovej podstate sa uplatňujú výhradne existujúce práva. ACEA sú uložené sankcie iba tam, kde je príjemcom inej pomoci.
- (75) Bolo by treba zdôrazniť, že ACEA v každom prípade neboli uložené mimoriadne sankcie. Komisia schválila (rozhodnutie týkajúce sa pomoci N 614/02 citované v bode 38) mnohé projekty regiónu Piemonte. Dva zo schválených projektov mal vykonať AEM, mestský podnik mesta Turín a ASM, mestský podnik mesta Settimo Torinese. V prípade AEM sa posudzovalo, či sa má uplatniť uznesenie v prípade Deggendorf. Záver bol negatívny berúc do úvahy pravidlo *de minimis* vzhľadom na to, že predmetná suma bola 17 240 EUR. Miestne orgány sa potom zaviazali overiť, či v období troch rokov nedošlo ku kumulácii iných druhov pomoci v rámci pravidla *de minimis*, ktoré by presiahli celkovú sumu 100 000 EUR. V takom prípade by existovala pomoc, ktorá by nebola schválená práve kvôli uplatňovaniu uznesenia v prípade Deggendorf.
- (76) V prípade ASM sa v rozhodnutí týkajúcom sa pomoci N 614/02 (citované v predchádzajúcom texte v bodoch 38 a 75) uvádza:
- „V zmysle uznesenia týkajúceho sa prípadu Deggendorf ⁽²⁴⁾ sa preto talianske orgány zaviazali overiť, či ‚Azienda sviluppo multiservizi SpA‘ a ďalší príjemcovia pomoci skutočne prijali uvedenú pomoc a v prípade potvrdenia neposkytnúť predmetnú štátnu pomoc predtým, ako predtým poskytnutá nezlučiteľná a nelegálna pomoc nebude vrátená v súlade s hore uvedeným rozhodnutím“.
- (77) Nakoniec, skutočnosť, že ACEA vykonáva rôzne činnosti a nedokáže určiť, na ktoré by spätné získanie pomoci ⁽²⁵⁾ malo účinok nemá vplyv na skutkovú podstatu. Bolo by pre podnik veľmi jednoduché obísť rozhodnutie o návrate prostriedkov tak, že sa nevyjasní, ktorú časť činností alebo ktoré odvetvie podniku treba zaťažiť.
- (78) Naopak, možno uviesť argument že vzhľadom na to, že časť pomoci, prehlásenej za nelegálnu a nezlučiteľnú sa týkala daňového opatrenia, predstavovala v minulosti výhodu pre všetky časti podniku ACEA. Daňovú pomoc, ktorá je prevádzkovou pomocou nemožno priradiť k jednej určitej činnosti podniku. Preto sa nelegálna a nezlučiteľná pomoc týka celej hospodárskej činnosti spoločnosti ACEA, teda aj časti podniku prevedenej na AEP. Z uvedeného vyplýva, že nevrátená časť tejto pomoci môže byť prisúdená aj AEP.

1.6. O pripomienkach tretích strán

- (79) Na rozdiel od toho, čo tvrdí ACEA ⁽²⁶⁾ je čas, ktorý uplynul od prijatia rozhodnutia o spätnom získaní pomoci bez toho, že by sa talianske orgány skutočne usilovali o navrátenie pomoci, v skutočnosti dlhý. Ešte na konci januára 2005 Taliansko neschválilo konania na spätné získanie sumy. Článok 14 ods. 3 nariadenia (ES) č. 659/1999 ⁽²⁷⁾ jasne nariaďuje, že vrátenie sa má uskutočniť bez meškania. Doteraz, ako bolo naznačené v predchádzajúcom texte, nielen že nebol začatý žiadny proces o spätné získanie pomoci, ale neboli ani len definované jasné postupy, ako postupovať.
- (80) Dobrá vôľa spoločnosti ACEA ⁽²⁸⁾ *de facto* nemení situáciu, ktorá stále ostane situáciou, kde vystupuje nevrátená pomoc. Prešetrovaná situácia – spätné získanie pomoci prehlásenej za nelegálnu – je otázkou faktu, na ktorý postoj strán nemá vplyv. Treba dodať, že okrem všeobecného vyhlásenia o dobrej vôli mohla ACEA konať v prospech urýchlenia vrátenia pomoci, napríklad uvedením príslušných súm a najmä vytvorením rezervy na viazanom bankovom účte.

⁽²⁰⁾ Pozri bod 21.

⁽²¹⁾ Taliansky list z 23.7.2003, s. 6.

⁽²²⁾ Pozri bod 22.

⁽²³⁾ Pozri bod 23.

⁽²⁴⁾ Pozri poznámku pod čiarou 3.

⁽²⁵⁾ Pozri bod 27.

⁽²⁶⁾ Pozri bod 29.

⁽²⁷⁾ Ú. v. ES L 83, 27.3.1999, s. 1.

⁽²⁸⁾ Pozri bod 30.

- (81) Nakoniec, pokiaľ ide o tvrdenie o nedôslednosti Komisie pri uplatňovaní uznesenia v prípade Deggendorf, príkladom ktorého by malo byť rozhodnutie 1998/466/ES ⁽²⁹⁾ je nutné poznamenať, že toto rozhodnutie ⁽³⁰⁾ sa zakladalo na povinnosti Francúzska vrátiť predchádzajúcu pomoc, ktorá bola predmetom negatívneho rozhodnutia, a preto nebolo možné uplatniť uznesenie v prípade Deggendorf. Rozhodnutie 1998/466/ES okrem toho určovalo neposkytnúť ďalšiu pomoc s výnimkou výnimočných okolností. V roku 2002 Komisia prijala rozhodnutie týkajúce sa nového zásahu francúzskych orgánov v prospech SFP so záverom, že tento zásah nepredstavoval pomoc. V dôsledku toho neexistoval dôvod na uplatnenie uznesenia v prípade Deggendorf.

VII. ZÁVERY

- (82) Na základe predchádzajúcich úvah Komisia konštatuje, že pomoc vo výške 3,8 milióna EUR, ktorá sa má poskytnúť spoločnosti AEP na projekt diaľkového vykurovania v blízkosti Ríma, ak sa posudzuje samostatne, je zlučiteľná so zmluvou.
- (83) Vyplatenie pomoci v prospech AEP sa napriek tomu musí odložiť, kým Taliansko neposkytne dôkaz, že ACEA vrátila pomoc, ktorá bola po zhodnotení predmetného prípadu rozhodnutia 2003/193/ES s uplatnením uznesenia v prípade Deggendorf vyhlásená za nelegálnu a nezlučiteľnú,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

1. Pomoc, ktorú má Taliansko v úmysle poskytnúť spoločnosti AEP na projekt diaľkového vykurovania na základe rozhodnutia Regionálnej rady Lazia č. 4556 zo 6. augusta 1999, je zlučiteľná so spoločným trhom.
2. Pomoc podľa odseku 1 nemôže byť poskytnutá skôr, kým Taliansko neposkytne dôkaz, že ACEA aj s úrokmi vrátila pomoc, ktorá bola po zhodnotení predmetného prípadu rozhodnutia 2003/193/ES vyhlásená za nelegálnu a nezlučiteľnú.

Článok 2

Do dvoch mesiacov od notifikácie tohto rozhodnutia Taliansko oznámi Komisii opatrenia, ktoré prijalo, aby sa mu prispôbilo.

Článok 3

Toto rozhodnutie je určené Talianskej republike.

V Bruseli 16. marca 2005

Za Komisiu
Neelie KROES
členka Komisie

⁽²⁹⁾ Pozri bod 31.

⁽³⁰⁾ Pozri najmä tretí odsek úvodu.